

Výzkumný ústav Silva Taroucy
pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.

Epixylické mechorosty v jedlobukovém pralese Salajka.

Markéta Táborská

Ústav botaniky a zoologie

Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita

Oddělení ekologie lesa

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i.
(VÚKOZ)

Brno

Co už víme...

Hlavní faktory ovlivňující diverzitu mechorostů na tlejícím dřevě:

KROKLIMA

- kombinace klimatu a lokálních env. podmínek (především vzdušná vlhkost)
- náhlé změny způsobené disturbancemi X postupné změny související s procesem tlení kmene (= substrátu)

SUBSTRÁT

- typ, kvalita a množství dostupného mrtvého dřeva
- výčetní tloušťka
- druh stromu

ČAS

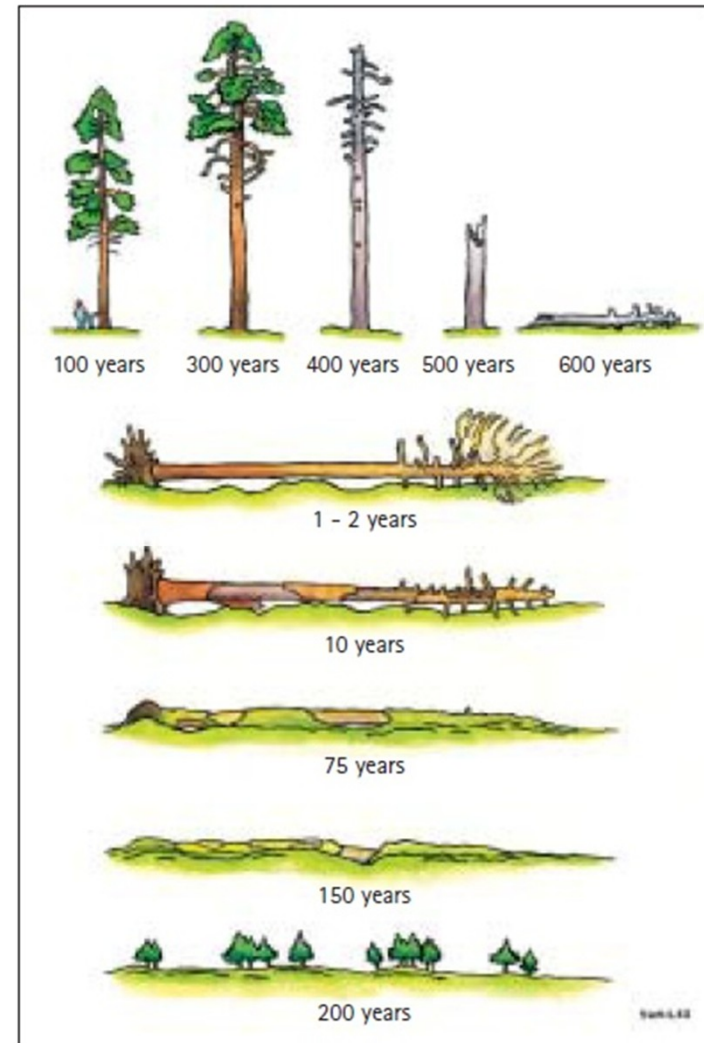
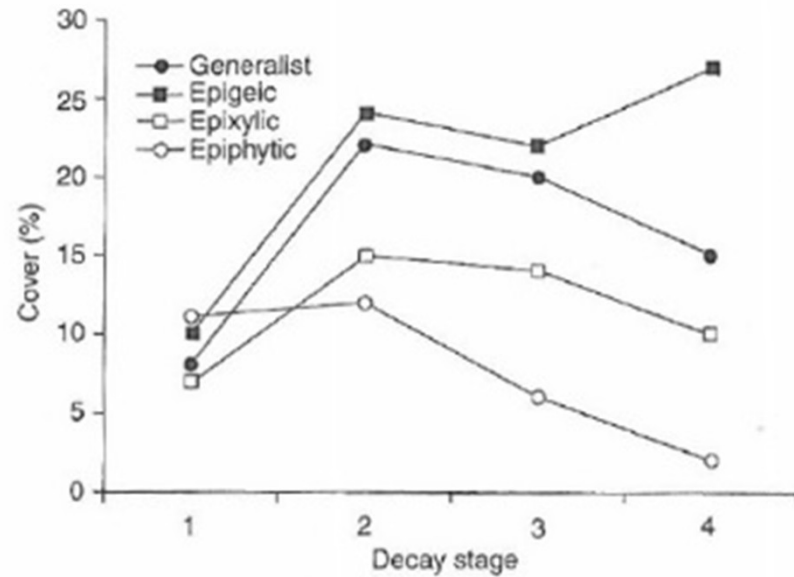
- délka rozkladu
- šíření diaspor
- klíčení

Pro každé stádium rozkladu jsou charakteristické určité chemické a fyzikální vlastnosti, které vytvářejí podmínky pro rozdílná společenstva mechorostů.

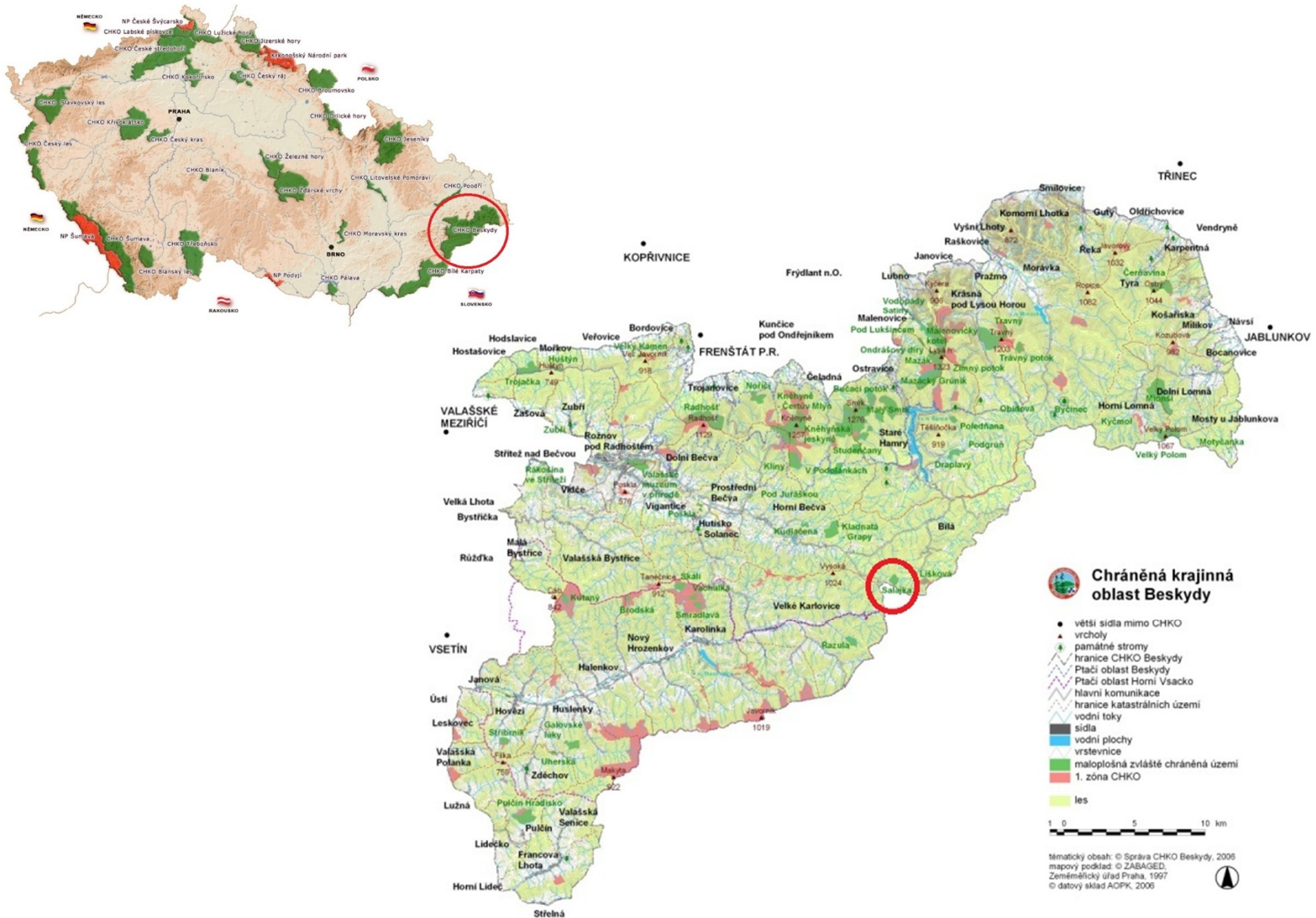
Co už víme...

Sukcese mechorostů na tlejícím dřevě

Process of decay in standing and fallen deadwood.

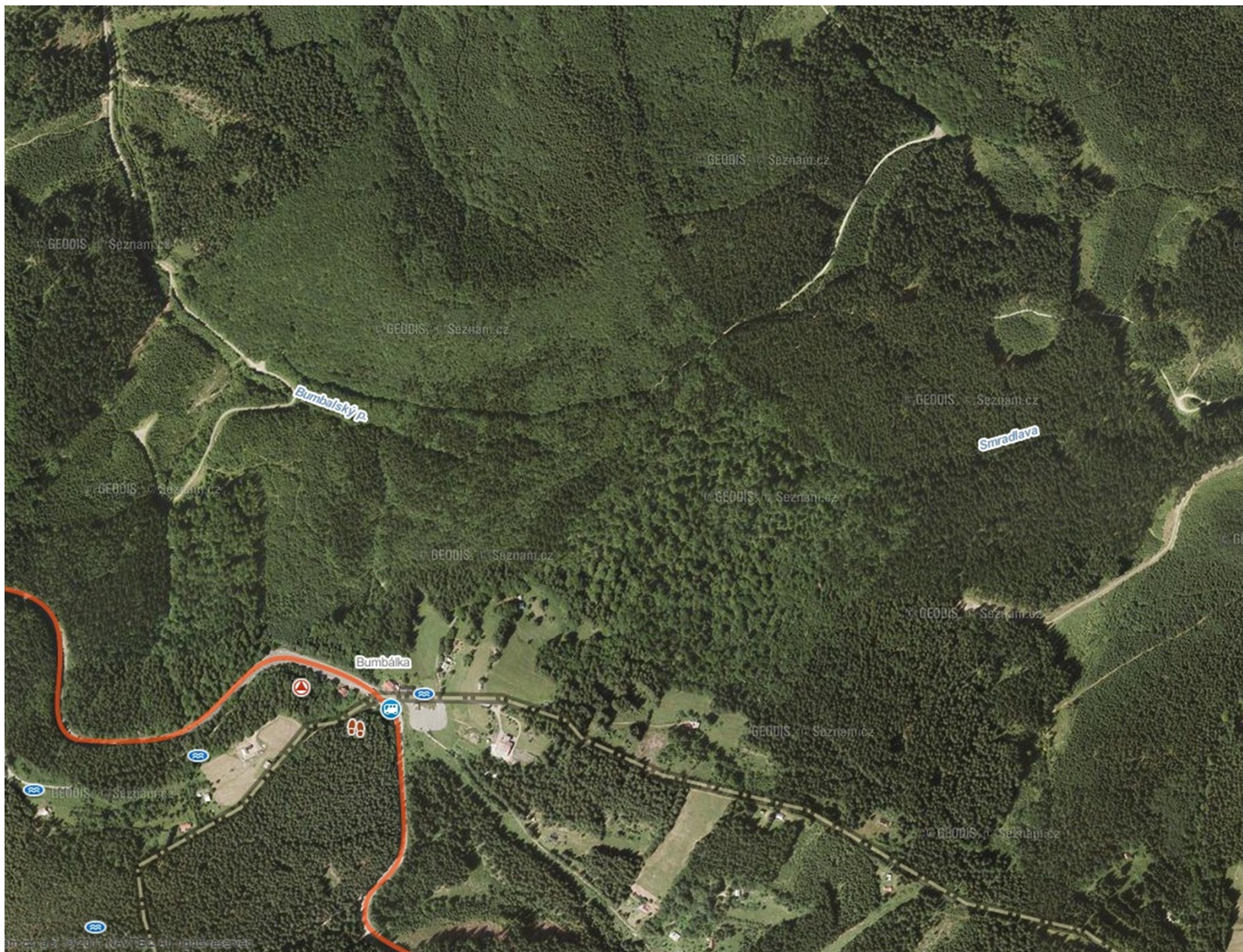
NPR Salajka

- karpatský jedlo-bukový prales s příměsí smrku a klenu
- maloplošně zastoupena společenstva suťových lesů (*Tilio-Acerion*)
- velmi členitý reliéf – vhodné pro mikroklimatickou studii

Celková výměra 21,86 ha

Celková výměra 21,86 ha

Mapa stromů

úvodní stránka/novinky

databanka přirozených lesů ČR

program "nová bezzasahová území"

výzkum

publikace

projekty

výuka a studenti

lidé

PRALESY.CZ
PŘIROZENÉ LESY ČESKÉ REPUBLIKY

vítejte u nás ... / novinky

Úvodem

PRALESY.CZ se Vás snaží přehledně a souhrnně informovat o problematice výzkumu a monitoringu přirozených lesů v České republice. Přinášejí také komplexní informace a přehledy o současném rozsahu a stavu přirozených lesů všem potenciálním uživatelům, mezi které počítáme i širokou veřejnost hledající základní údaje a odkazy k této problematice. Publikované informace podléhají pravidelné aktualizaci.

Stránky jsou spravovány odborem ekologie lesa Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i. Pro jejich příjemnější pročítání a porozumění všem termínům doporučujeme přečíst si nejprve vstupní informace k jednotlivým okruhům zkoumané problematiky.

PRALESY.CZ by měly být živým systémem, proto rádi uvítáme Vaše náměty a připomínky pro jejich zlepšení. Při přípravě dat a formování odkazů mohlo dojít k nechtěnému opomenutí některých zdrojů, respondentů apod. Jsme připraveni je na základě Vašich věcných připomínek postupně doplňovat nebo opravovat.

Datová vrstva přirozených lesů je jako WMS služba k dispozici na [Mapovém serveru AOPK ČR](#) a [Mapovém serveru ÚHÚL](#).

UPOZORNĚNÍ: Anglická mutace stránek je v současnosti v rekonstrukci. Čtem je přebudování do struktury, odpovídající aktuální české verzi.

Novinky

Velká Pleš

20. 11. 2013
Zavřítli jsme 3. podrobné měření (1976, 1999) na lokalitě Velká Pleš (CHKO Křivoklátsko). Poprvé bylo k revizi stromového patra použito technologie pozemního laserového skenování.

Stožec-Medvědice

31. 7. 2013
V rámci projektu GAČR P504/13-27454S byla na konci července dokončena revize stromového patra na lokalitě Stožec-Medvědice (NP Šumava). Jde o ocelkové 3. podrobné měření lokality (1974, 1998, 2013).

Žofínský prales (SIGEO)

30. 7. 2013
V červnu jsme dokončili podrobná dendrometrická měření v jádrové části (25 ha) Žofínského pralesa pro celosvětovou síť SIGEO, kam byl zařazen pod názvem Zofin Forest Dynamics Plot.

Měření v USA

28. 2. 2013
Pokračujeme v řešení bilaterálních projektů AMVIS LH12038 | LH12039 terénními šetřeními v USA (Maryland, Virginia | Michigan).

Bakalářské a diplomové práce

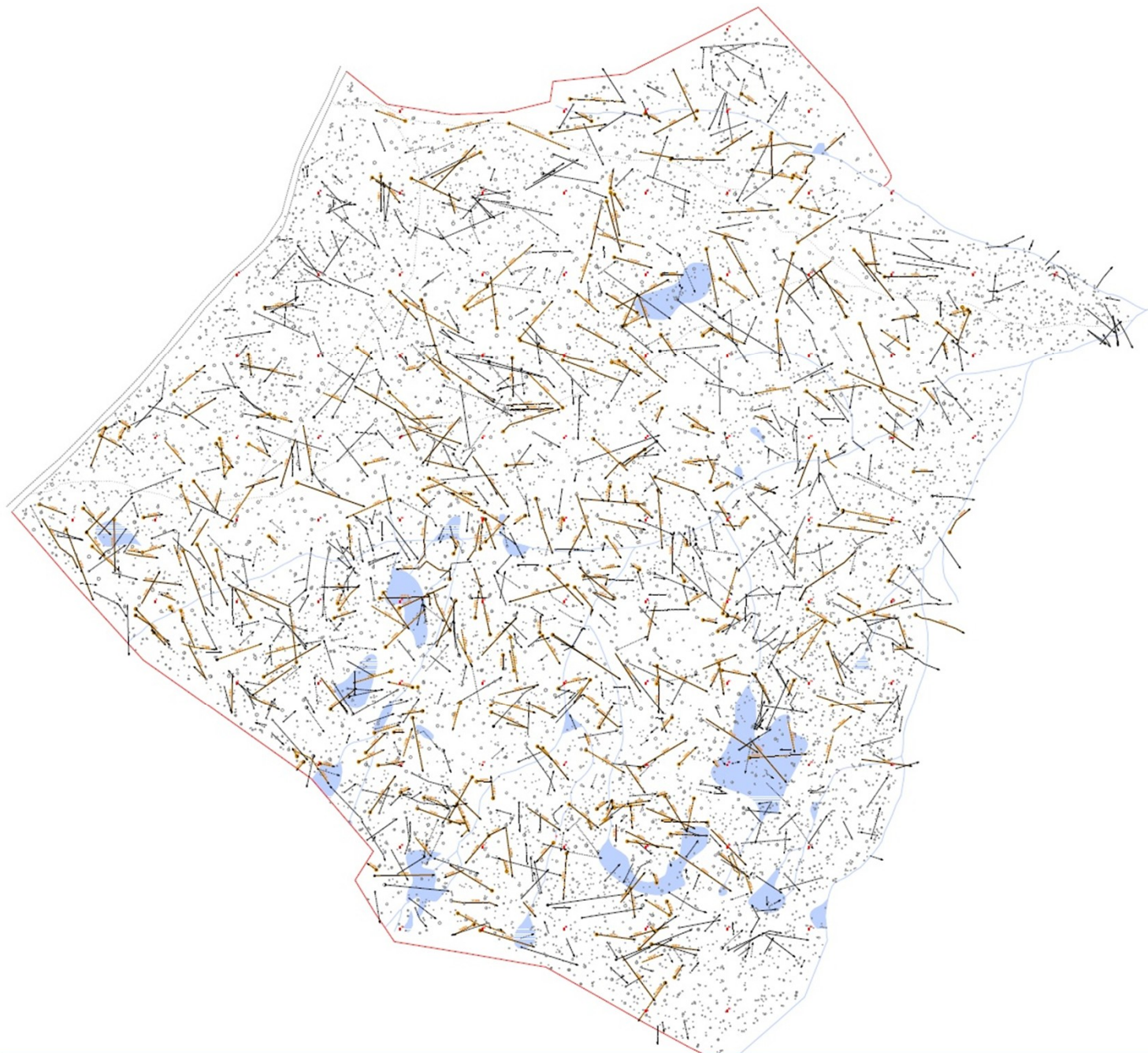
28. 2. 2013
Nabízíme možnost řešení vědeckých prací - bakalářských, diplomových a disertačních. Seznam témat najdete [zde](#).

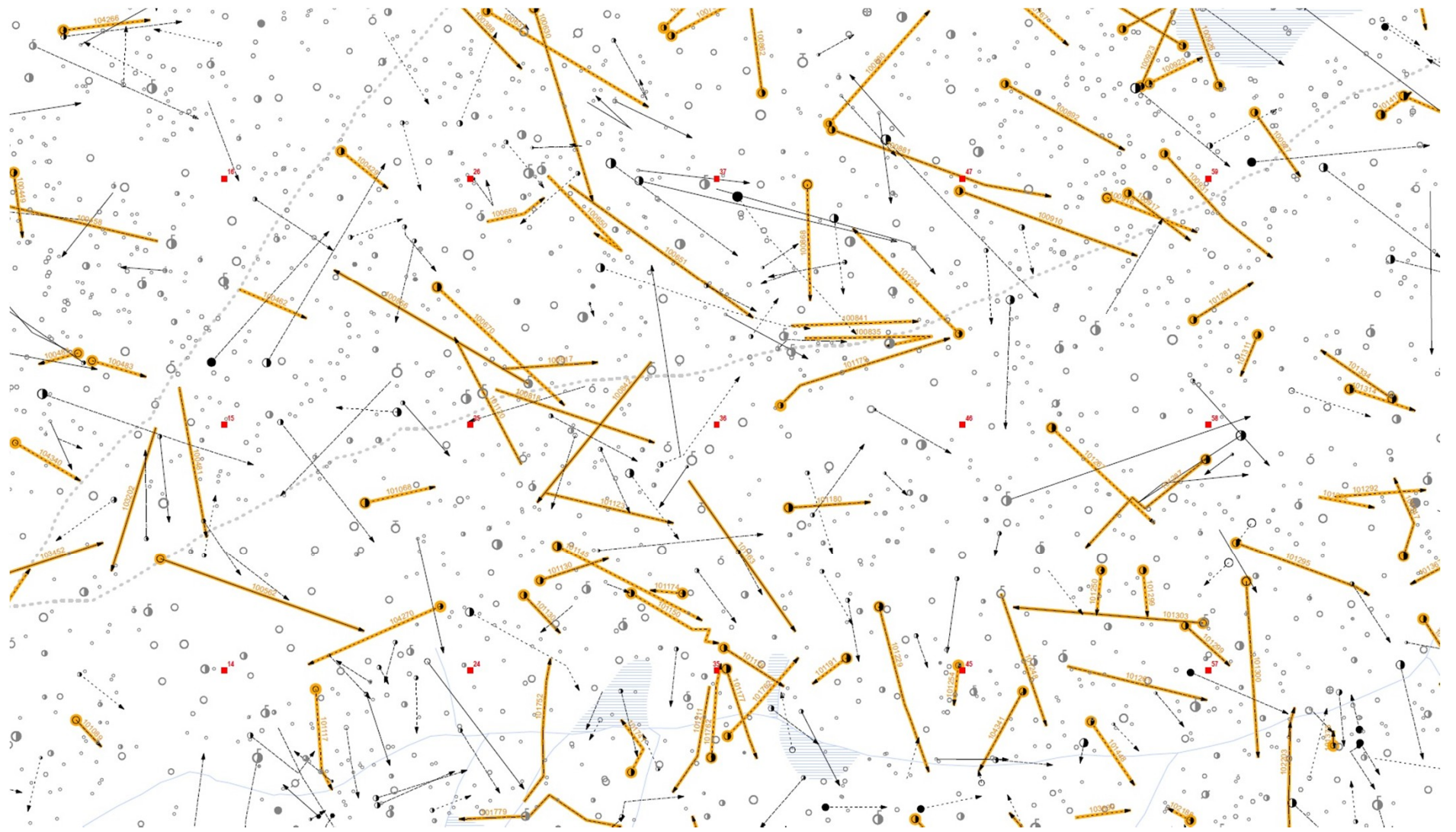
www.pralesy.cz/?id=6314

NÁZEV LOKALITY	SLEDOVANÁ PLOCHA [ha]	ZÁKLADNÍ MĚŘENÍ	1. REVIZE	2. REVIZE	STROMŮ STOJÍCÍCH	STROMŮ LEŽÍCÍCH
Bílá Opava	1,23	1974	1999		222	28
Boubín	46,62	1972	1996	2010	13123	3357
Cahnov-Soutok	17,32	1973	1994	2006	3945	638
Diana	19,78	1994	2007		2177	201
Eustaška	4,50	1999	2011		1679	380
Hojná voda	8,94	2001	2011		3720	173
Jiřina	1,82	1978	1999		1164	77
Kohoutov	25,29	1978	1998		2017	427
Milešice	8,86	1972	1996	2011	2790	393
Mionší (AOPK-VÚKOZ)	5,92	1995	2010		2368	233
Mionší (Řehák-VÚKOZ)	1,00	1953	1999	2009	433	81
Mionší (Chmelář-VÚKOZ)	2,54	1957	2004	2013	1325	370
NP Podyjí - Lipina	4,60	2004	2019		3495	1795
NP Podyjí - Šobes	2,37	2010	2025		1636	126
Polom	19,34	1973	1995	2013	7650	602
Ranšpurk	22,25	1973	1994	2006	6569	790
Razula	22,84	1972	1995	2009	4073	761
Salajka	19,03	1974	1994	2007	9395	1172
Sidonie	13,50	2005	2015		3555	220
Stožec	16,21	1974	1998	2013	2777	1046
Velká Pleš	10,45	1976	1999	2013	4543	974
V Klučí	1,50	1973	2000		190	97
Žákova hora	17,46	1974	1995	2011	5962	679
Žofín	74,20	1975	1997	2008	17103	5153

- využití dat z VUKOZu – podrobné údaje o substrátu

2) Dohledání stromů v terénu podle mapy stromů

Výsledky:

- osnímkováno 108 kmenů
- nalezeno 64 druhů mechorostů
- významné nálezy (ohroženost hodnocena podle Kučera et al. 2012)

LC-att = neohrožené – vyžadující pozornost

Hypnum pallescens

Nowellia curvifolia

Riccardia latifrons

LR-nt = blízké ohrožení

Calypogeia suecica

Cephalozia catenulata

VU = zranitelné

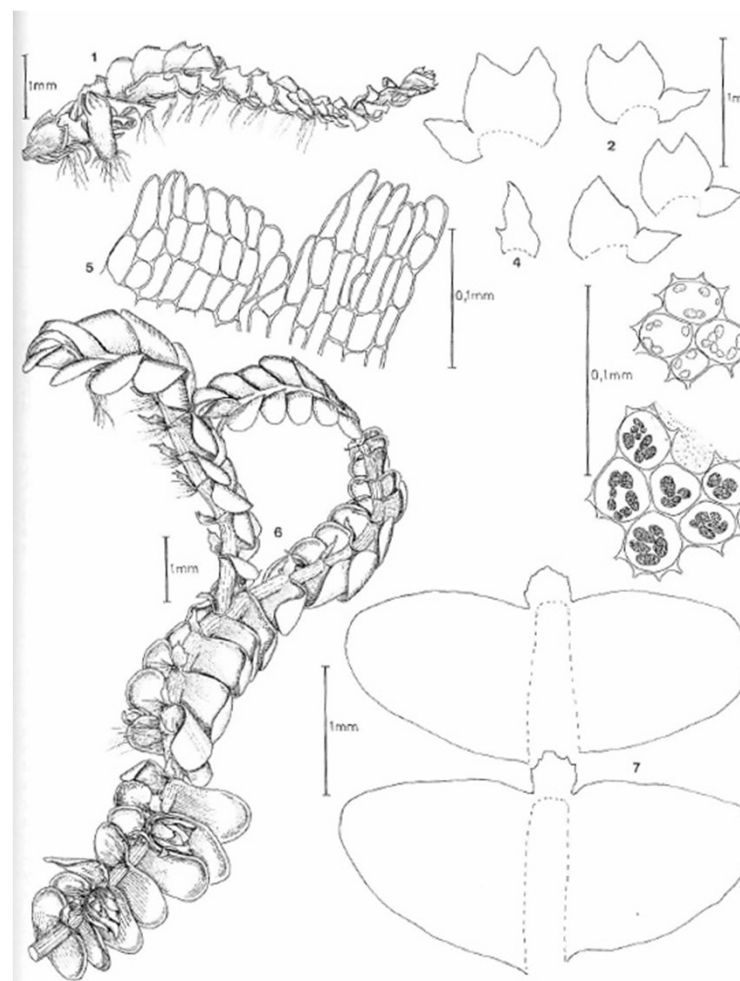
Buxbaumia viridis

Callicladium haldanianum

Syzygiella autumnalis

EN = (silně) ohrožené

Harpanthus scutatus

Harpanthus scutatus

Nowellia curvifolia

Riccardia latifrons

Calypogeia suecica

Buxbaumia viridis

Bildatlas der Moose Deutschlands - Michael L uth

Buxbaumiaceae

Buxbaumia viridis (Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl.

Bulgarien, Rila Mt.

Výzkumné otázky:

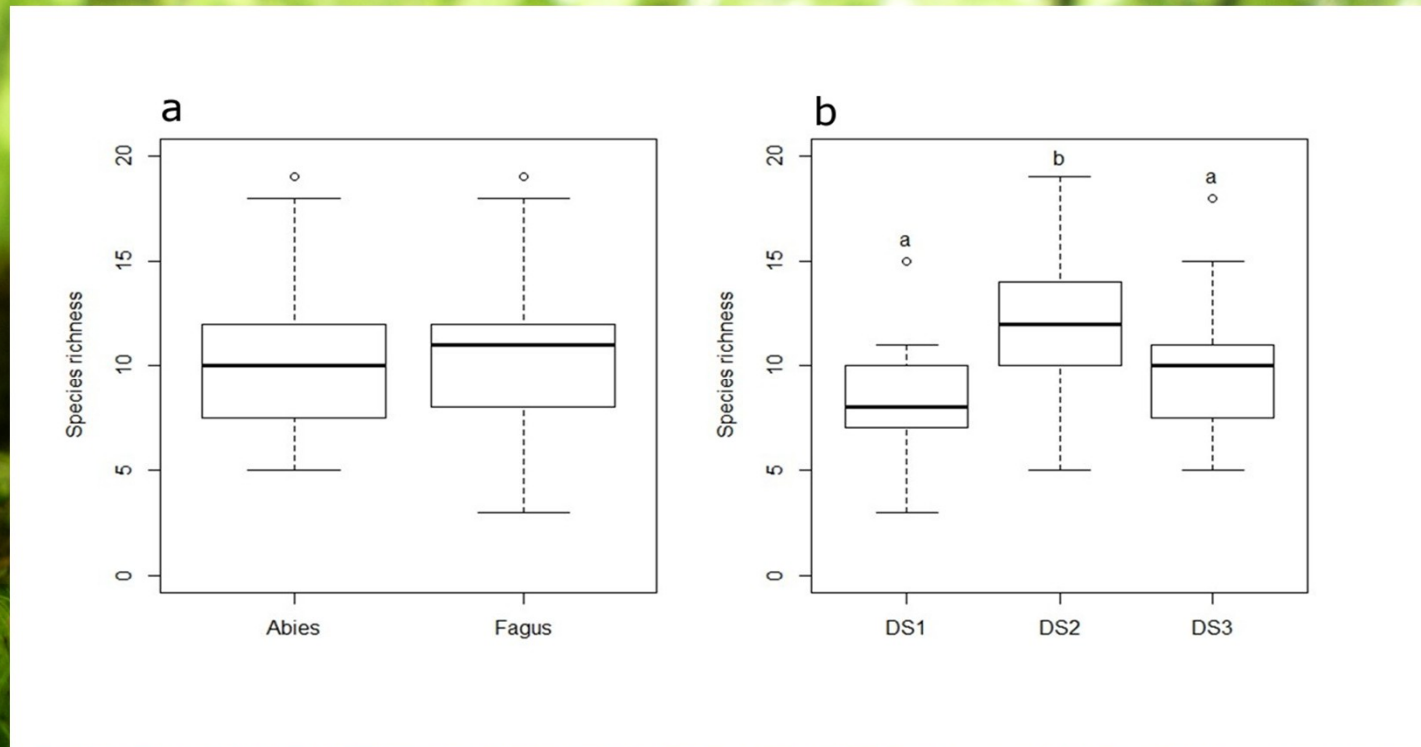
Sledování vlivu mikroklimatu v bezprostředním okolí tlejících kmenů na společenstva mechorostů.

Zkoumání sukcese metodou space-for-time substitution = vzájemné srovnání společenstev mechorostů na mrtvém dřevě různých dřevin v jednotlivých stádiích rozkladu.

Hypotézy:

1) Druhovú bohatost mechorostů na obou zkoumaných dřevinách je podobná, nejvíce druhů bude zastoupeno na kmenech ve středních stádiích rozkladu

Vliv druhu stromu a stádia rozkladu na společenstva mechorostů na tlejícím dřevě v jedlo-bukovém pralese Salajka.

- buk: heterogennější podmínky v počátcích rozkladu
- jedle: specializované epixylické druhy v pokročilých stádiích rozkladu

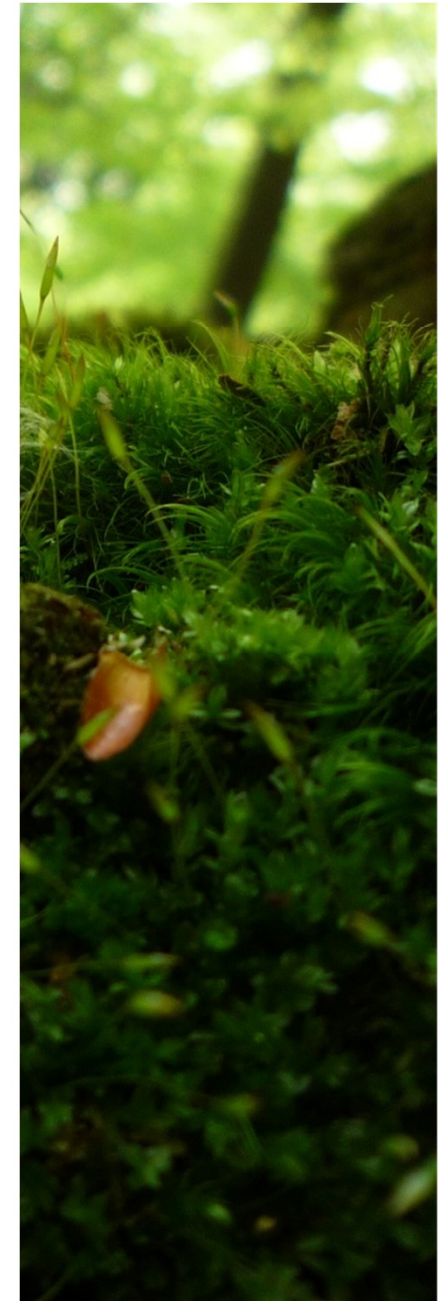
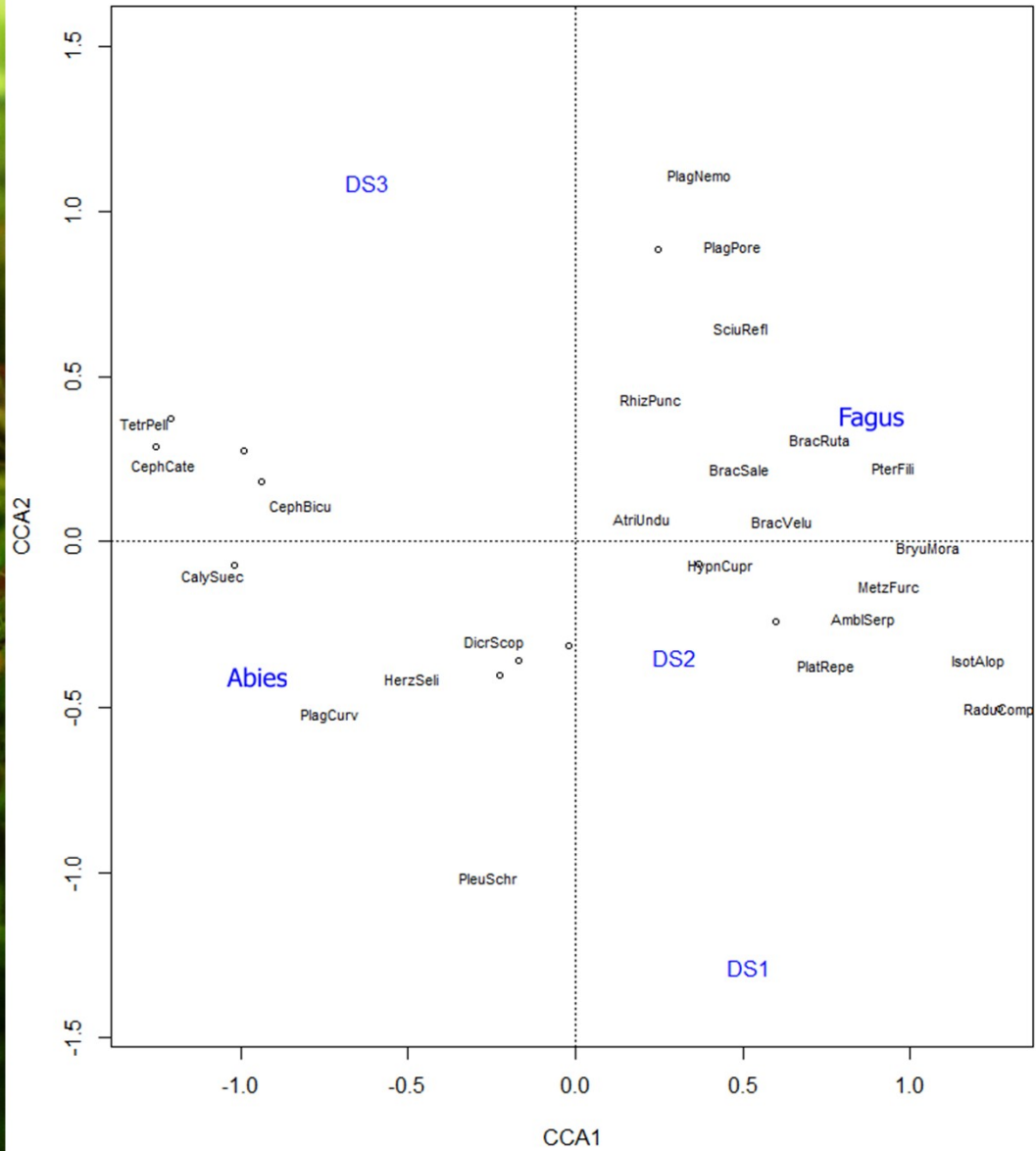
- DS2: v prostředním stádiu rozkladu dochází k překryvu druhů celé sukcesní řady, proto je druhově nejbohatší

Hypotézy:

2) Druhové složení na kmenech různých druhů a v různých stádiích rozkladu se liší, druh stromu má silnější vliv než stádium rozkladu.

3) Pro buky je typické vyšší zastoupení epifytických a oportunistických druhů, epixyličtí specialisté jsou vázáni především na jedle.

Vliv druhu stromu a stádia rozkladu na společenstva mechorostů na tlejícím dřevě v jedlo-bukovém pralese Salajka.

Take-home message:

Mrtvé dřevo je důležitým prvkem naší krajiny. Poskytuje vhodný prostor k životu celé řadě organismů z nejrůznějších systematických skupin, pro které je často jediným vhodným substrátem k růstu/životu.

Jakožto zdroj obrovské diverzity by mělo být jedním ze stěžejních předmětů ochrany přírody.

Děkuji vám za pozornost...

GA ČR P504/13-27454S – „Dynamika rozkladu tlejícího dřeva v přirozených temperátních lesích.“